

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Handwritten signature

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. ΠΕΛ. Π. 56/1970

A!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Δεν έβγαλ. 1969 - ξανότυπ. 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις).....Ἀπιδέα.....
(παλαιότερον ὄνομα : Πάνταβα.), Ἐπαρχίας? Επιδ. Μυνηρᾶς
Νομοῦ Λαωνίας.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος? Ἀθανάσιος
Κυριόπουλος..... ἐπάγγελμα Διδ/της.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Μολαίων.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον.....4.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Μαρία Ι. Καλοδύμα.....
.....
ἡλικία...96... γραμματικαὶ γνώσεις...Θ.....
..... τόπος καταγωγῆς Ἀπιδέα.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; Ἀπιδ. περιοχαὶ Μεσομάρας καὶ Κοιμνιά
.....
Ἐπὶ τῇ ἀπογραφῇ αὗται χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; ἐνηλλάσσοντο πρὸς 2 ἔτος.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. Τα προωριζόμενα διὰ σποράν ἢ βοσκήν κτήματα ἀνήκουν εἰς χωρικοὺς.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; Ἡ διανομὴ τῆς περιουσίας γίνεται ἐκὼς βουλῆς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς.....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον μετὰ τὴν γεωργίαν.

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ;

Οἱ τεχνῖται ἀσχολοῦνται καὶ μετὰ τὴν γεωργίαν.

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μετὰ δόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Τοιαῦτα κτήματα δὲν ὑπάρχουν.

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασκατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα;).....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;

Ἐρχόμενοι ἐκτὸς τοῦ χωρίου.

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιος μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...
 'Όταν ἐπρόκειτο... τὰ χωράφια... να... σπαρθῶν, ἐξ-
 ...παίνοντο... μὲ ζωϊκὴν κόπρον... βοῶν καὶ αἰγοπρο-
 ...βάτων, ἢ καὶ μὲ καῦσιν... να... καμινῶν καὶ...
 ...διαφορῶν δάμνων...

2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας;

ε'. 'Απὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Τὸ ἔτος 1924 ἐγένετο χρῆσις
 βιοληφῶν ἄροτρον καὶ τὸ ἔτος 1930 ἐγένετο χρῆσις γεωργ. μηχανῶν

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
 Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;
 Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμή-
 θεια αὐτοῦ; ... ἐκ τῆν δειν καμινῶν ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ
 μονόφτερον καὶ ἐκ πατήριων ἐδάφη τὸ δίφτερον.
 Ἡ προμήθεια ἐγένετο ἐκ Ἀθηνῶν.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....
 2..... 5..... 8.....
 3..... 6..... 9.....

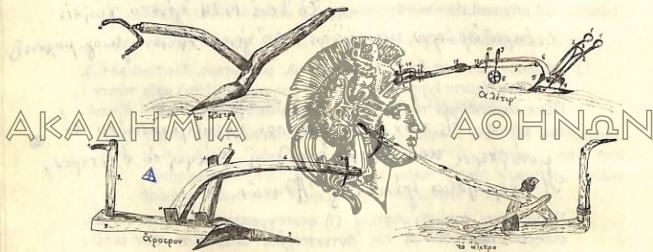
2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1950...
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1960...

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *Ἀπό το 1960.*

5) Μηχανή ἀλώνισμοῦ *Ἀπό το 1930.*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .1) *Ἰωάννης Π. Καροδήμας.*
2) Νικόλαος Στρατηγάκης. 3) Θεοφάνης Α. Καραδήμας.

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ υπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

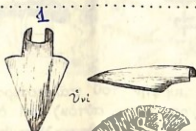
1. <i>Χερσὶν</i>	6. <i>σταβάρ</i>	11.
2. <i>Χερσὶν</i>	7. <i>μυλίδι</i>	12.
3. <i>παντοφά</i>	8. <i>εἰσέρ</i>	13.
4. <i>καὶ λαφόνδε</i>	9. <i>ὕνι</i>	14.
5. <i>καὶ λαφόνδε</i>	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῳσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆπποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Τὸ ὕνι ἦτο μιᾶς μορφῆς διὰ ὅλους τοὺς εἰδῶν χωραφῶν
Τὸ ἐν χρήσει ὕνι εἶναι ὡς τὸ κατωτέρω 1.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; Ἡ σπάθα ἔχει

ἑξήκοντα εἰς ἑκατομῆτα

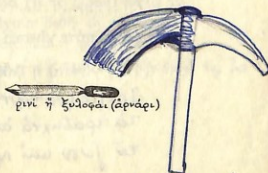
- 6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; Περὶ τοῦ

ἦτο ἐκ ξύλου, ὅμως δὲ εἶναι ἐκ σιδήρου.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.)...

Ἐχρησιμοποίησαν τὸ σκεπάρνι, τὸ πριόνι, τὸ ἀρίδι
ἢ σκελεπάρνι, τὸ ἀρνάρι καὶ ἢ ξυλοφάι...

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *ἔχρησιμα ποιοῦντο. βόες, ἵπποι καὶ ἡμίονοι*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; *Ζυνώδως ἔχρησιμα ποιοῦντο. δύο ἢ ἓν.*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἢ το (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *ἔ/το ἀναγκαῖος ὁ ζυγός.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

Οἱ Τυρκοὶ ἔβαν ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχῆμα.

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *Οἱ Τυρκοὶ ἔβαν ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω.*
- α.χ. ἡ μα.*

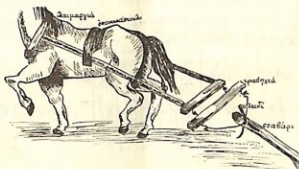
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κολλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Οἱ Τυρκοὶ λέγεται κολλούρι καὶ προσδένεται εἰς τὸν ζυγὸν μὲ ἓνα μαῖνα βελόνι.*

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; *Ἀπὸ τοῦ 1945-46.*

Πῶς γίνεται ἡ ζευῆσις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; *Πάναν πρὶν λαίμαρκα εἰς τὸν λαίμῳ τοῦ ζῴου καὶ ἀπὸ ἐκεῖ δένον τὰ τραβηχτά ἀπὸ μὲ ἓνα μικρὸν ζυγόν, καὶ ἐπὶ ὧν ὀνομάζονται τῷ ζῴου καὶ προσολλὰν τὸ ἄροτρον εἰς τὸν ζυγόν.*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

Τὸ ἀλογικόν ἐγένετο ἐξ ἐν μέρους Τυφόν. ὁ αὐτός.
Τὸ μακροτέρων. ἔχθησαν.

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετὴς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνθήκη εἰς τὸν τόπον σας. *Παλαιότερον ὥργωνε ὁ νοικοκύρης τοῦ ἀγροῦ καθὼς καὶ ἐνήμερον. Ὁ γεωργὸς δὲ θάβη εἰς τὸν βπόρον, ἵνα δοῦται μὲν ρεῖν, τὸ ὕπαιον δὲ λαβῇ εἰς τὸ κτήμα.*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ εὐλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Βάσαν. κοντά τὸ π. 2, δύνανται εἰς
εὐλιν ἀπὸ τὸν ἴψον, ἐπειτα τοποθετοῦν τὸν ἴψον εἰς τὸν τραχήλου τοῦ ἴψου
ἐκπῶν εἰς τὴν ἄλῃ ἀπὸ κάτω πρὸς τὰ ἑστῶν εἰς τὸν ἴψον. ὕψους πρὸς τοὺς
ὕψους εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ ἴψου, τοποθετοῦν τὰ ἐκπῶν, ζεύξινον καὶ εἰς τὸ ἀροστῆρι πρὸς
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. τὸ ἀροστῆρι
κατὰ τὸν ἴψον πρὸς τὸν

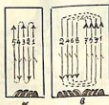
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανο· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

ὁ γεωργὸς κατευθύνει τὰ ζῶα μὲ σχοινιά. δεμέν. εἰς τὰ κέρατα τοῦ βοδίου καὶ εἰς τὴν χειρολαβὰν.....

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὀργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλάκας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Μέ τὰ ξυλίσαν ἄροτρον ὀργώνεται τὸ χωράφι ὅπως
 τὸ ἐκ τῆς α καὶ μέ το βιδύσαν ὅπως τὸ ἐκ τῆς β.

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μετὶ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριάς, ντάμιες, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.) ; Ἡ σπορὰ γίνεται μετὰ σποριάς.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; μετὰ αὐλακιάν ; Ὁ χωρισμὸς τῶν λωρίδων γίνεται μετὰ μία γραμμὴν καὶ ἐκείνη μετὰ τὴν ἑξῆς λωρίδα ἀπὸ τῆς προηγουμένης ἀπὸ τῶν χωρίων.

- 6) Πού ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μετὰ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ τὸ ἄροτρον ; Ὁχι.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. Ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων γίνεται μετὰ τὸ ὑνί πλαγίως. Τὸ βάθος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ κρείσσον καὶ τὸ ἀνοήμον τῶν ἀγροτέρων ρυθμίζεται δὲ ἀπὸ τὴν ἐπεὶ.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *Εἰς ἄλλας τὰς ἐποχὰς. Χρησιμοποιεῖται ἡ αὐτὴ μέθοδος ὀργώματος.*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία); τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Πρὸ τῆς σποράς γίνεται ἓνα ὀργῶμα τὸν Φεβρουάριον ἢ Μάρτιον καὶ ἄρξά τερν κατὰ τὸ μῆνα Ἀπρίλιον γίνεται τὸ διβόλημα.*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ὁρμάνεται τὸ χωράφι τὸν Μάρτιον μῆνα καὶ μετ' ὅλην τὴν ἡμέραν διβόλιζεται καὶ πολλοὺς περιβόλιζεται.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ σπαρτόν το χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπαιυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ἐπὶ ἓν ἔτος.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Δύο ὀργώματα κατὰ τὴν ἀνοιξιν.* ...

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

Κατὰ τὴν σπορὰν ὁ σπόρος περιέχεται ἐν τούτῳ.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὀργῶμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

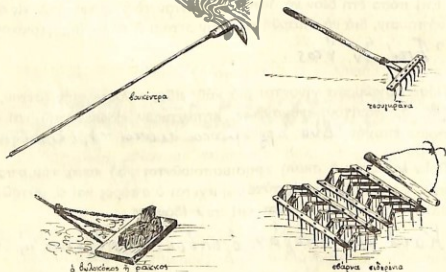
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

...τὸ ποδάρι τὰ χερά κ.τ.λ. κοπταί·ονται.
...μὲ τὴν ἀξάκην ἢ ὀστένην.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); . Μετὰ τὰ ὄργωμα γίνεται βιβάρισμα

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ γίνεται μετὰ τσαπὶ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμός, ἢ τσάπια κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

.. τὰ βιάψιμο τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου γίνεταί με
.. τὴν τσάπαν ἢ με τὸ ξινάρι

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

.. τὸν βοηθοῦν τὰ μέλη τῆς αἰμορρενείας τὸν καὶ .. ἔργον
.. βαλιδεστές

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους. *ὅλα χωράφια ἀρδεύοντο διὰ μηχανήδων*

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. *τὰ χωράφια εἰς τὰ δροῖα τὸ πρῶτον ἔως ἐκαλλιερχοῦτο διημερικῶς*

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως. *ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια*

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Παλαιότερον, ἀλλὰ καὶ ἐνήμερον. θερίζον. με.
τὸ ὀδοντωτὸ δρεπάνι.

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφορῶν εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

Δέν ὑπάρχουν ἄλλα εἶδη δρεπανιῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). **Μ.ε. υἱάα...**

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).

Ἡ λεπίς τοῦ δρεπανιοῦ ἦτο ὀδοντωτή.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

Ὡπὼς παριστά τὸ ἐγχείμα.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *τὰ θεριστικά εργαλεία κατασκευάζει οἱ βιδυραγοί.*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Παλαιότερον ἢ τώρα ἐν χρήσει ὁ θερισμὸς δι' ἐκρίζωσews, σήμερα δὲ διακοπῆς.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Παλαιότερον καὶ τώρα, θερίζονται ἐν 20-25 ἐκ. ἀπὸ τοῦ ἐδάφους. Ἐφαρτῶται ἀπὸ τὴν ἀναρτήσιν ἢ ἔκιν αὐτοῦ.*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *οἱ στάχυες πρὸς μένουσι εἰς τὸ χωράφι λέγονται κοψιμέταλα.*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτῶν τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *τοὺς ἀκολουθοῦν διαδέν. Ὁ θεριστὴς δταν κοψῇ τὸ χερόβολον τὸ ἀποθέτει ἐπὶ τοῦ ἐδάφους*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *οἱ ἀκολουθοῦντες τοὺς θεριστὰς κομίζουν τὰς δένες πέντε χερόβολα μαζί καὶ τὰ τοποθετοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ταῦτα λέγονται πιάσματα. Αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων ἐκρίβηνται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν.*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λοῦνται ἀγκαλιές. *Πολλά... Πικαρία μαζί. (45). Δένια
 και νάσαν ένα δέματι. Άίτος πού έδενε τὰ
 δέματα έδιντο μπαλατζής.*

γ. Οί θερισταί.

1) Ποιοί θερίζουν : άνδρες και γυναίκες ; Υπήρχον (ή υπάρχουν)
 θερισταί, οί όποιοί ήρχοντο ώς έπαγγελματίαι δι' αυτόν τόν
 σκοπόν από άλλον τόπον και ποίον ; *Θερίζον άνδρες
 και γυναίκες. Πολυμάστορα. Με χαντά. Δι' αζαού
 από άλλον τόπον. Έπαγγελματίαι.....*

2) Πώς ήμείνοντο ούτοι με ήμερομισθιον (μεροκάματο) ή κατ'
 αποκοπήν (ξεκοπής). Ποία ήτο ή αμοιβή εις χρήμα ή εις
 είδος ; Τό ήμερομισθιον ήτο μετά παροχής φαγητού ή άνευ
 φαγητού ; (Παραθέσατε με τās πληροφορίας και την σχετικήν
 εις τόν τόπον σας ονοματολογία). *Ημείναντο και με
 ήμερομισθιον και κατ' αποκοπήν. Η αμοι-
 βή ήτο εις είδος μετά φαγητού και έλεμναν
 τού εν δέματι.....*

3) Οί άνδρες ή αί γυναίκες έφερόν τι εις τās χείρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ίδια τής άριστεράς, κατά τόν θερισμόν ; Επίσης κατά
 την έναρξιν τής εργασίας την πρώτην ήμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εις την μέσην του σώματος διά να μη αισθάνωνται
 κόπωσην (δηλ. να μη πονή ή μέση των) ; *Κατά την ώραν
 τού θερισμού, οί θερισταί κατέβαζαν χαμνιά
 τὰ μαντίλια και τὰ έδεναν με λωρίδες
 πού έλέγαντο μαντινέτα. Οί άνδρες έζηναν την
 μέσην με ηλεγμένον λάο μαλλιά, τσανάρα.....*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομά-
δος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; Ὁ λαὸς
... τοὺς ἡμέρας ἐγένετο ἀρχὴ ἐκτός τοῦ τρίτου, διότι
... ἐπὶ τῶν π. π. ἢ τρίτῃ ἔχει μία κακὴ ὥρα.
- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ
τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Ἐτραγουδοῦσαν ὄχλῳ
... ἑκαυτῇ μὲ τὸν ἀνδρὸν τραγούδια κατὰ τὴν τελευ-
... τοῦαν ἡμέραν τῆς θερισμῶν ἐπεταῖσαν ἐκ τῆς ἀέρας
... τοῦ ἀφροσύνης πρὸς τὰ ὀπίω καὶ ὀπίω τὰ ἀφροσύνη
... ἔγινε πῶς καὶ δὲ ἀνταρτωτὰν ἡ δὲ ἀφροσύνη.
- 6) Πού τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν,
ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν
τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερί-
ζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας
στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν
εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).
- Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι
ἔθιμον.....
- Εἰς τὸ μέσον τοῦ χωράφου ἀφηναν ἓνα μέρος
ἀφροσύνη καὶ τὸ χωράφον ὑπὸ γένια τοῦ
ἀφροσύνης καὶ ἡ.....

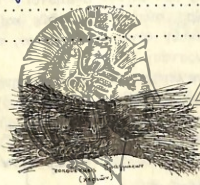
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων
σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέ-
ρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς
ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;.....
- Ἐμπρὸς ἐδέρχοντο ἀφροσύνη καὶ ὀπίω ὁ μαι-
... ρατῆς ἐδίνε τὰ ἀφροσύνη.....

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ο. μπαλατζής συνεκέντρωσε τὰ λιμάρια.
ὡς τὰ χέρια τὴν καὶ χρεῖται μοι αὐτὰς δεμά-
τιο ἀπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ βιταρι, τοῦ ὁρατοῦ ἐξερ-
ρίσανε καὶ τὰ ἔστριβε, ἔδενε αὐτὰ καὶ
ἐσχυματίζοντο τὰ δεμάτια.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνουντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὀρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο;.....

τὰ δεμάτια ἐστίνοντο ὀρθῶς καὶ ὀμῶς.
ὁ μπαλατζής μὲ τὰ ἴδια τὴν τοῦ ἐκν-
βαλοῦσι εἰς τὸ θερον, εἰς τὰς ἐκεῖ ἐσχυμα-
τίζοντο οἱ θυμῶνες.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Η καλλιέργεια τῆς πατατας ἀρχιέται μετὰ τὸ 1940. Τὰ φύτεμα αὐτῆς γίνεται ἐς αὐλάκια.*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν. *Η ἐξαγωγή τῆς πατατας ἐγίνετο καὶ γίνεται ἐν κρημνῶν μετὰ σκαπάνην ἢ μετὰ ἄροτρον. Ο ἄροτρος τῆς ἐξαγωγῆς ἐξαφαιρᾶται ἀπὸ τῆς πατατας.*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μετὰ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανὸν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Ἐσυνηθίζετο ἡ διατροφή τῶν ζώων μετὰ ξηρὰ χόρτα. Η καλλιέργεια ἐγίνετο τὸ φθινόπωρον ἢ κατὰ τὴν ἀνοιξιν. ὡς καὶ ἀποξηρανῶνται. Ἐφυλάσσοντο ἐς ἀποθήκας καὶ ἐλήφοντο ἀφ' ἐκείνων.*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μετὰ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). *Ἐθερίζετο τὴν ἀνοιξιν μετὰ χεῖρα ἢ μετὰ δρέπανον.* (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ὁ θάνατος ἐδύνετο μετέωρα...
 ..δεμάτια... ὁδὸν ἄλλαν ἐργασίαν... ἐχρησιμα...
 ..παίειτο.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

τὰ δεμάτια μετέφεροντο εἰς τὸ ἀλὼν καὶ
 πῶλὰ μορῇ ἐσχυράτην τὴν θυμωμένην. Πολλοὶ
 δὲ θυμωμένοι ἀποτελοῦσαν τὸ δεμάτια καὶ...

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος οὗ ποιοθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸν χώρον; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; ὁ χώρος...

οὐκ ἐνυμνητοῦνται τὰ δεμάτια δέχεται δεμνο-
 βτακί. ἢ τοποθετοῦνται μέσα εἰς θυμῶν.....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλὼνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλὼνι; .. ἀνέκαθεν υπῆρχεν.

καὶ οὐκ ἔχω. διὰ τὸν ἐδωκεμένον. ὁ χωρὶς ὁμός
 τῶν καρπῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα ἐγένετο εἰς τὴν...
 ὁδὸν χωρῶν.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλὼνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; .. τὸ ἀλὼνι κατεσκευάζετο ἔξω.

τῶν χωρίων. εἰς πεδινὰ μέρος.....

5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
 ἔαν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρη-
 σίς του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; . . . *Τὸ ἀλώνι*
ἀνήκει εἰς μίαν οἰκογένειαν καὶ εἰς αὐτὸ θεμελιώνεται
τὰ θεμέτια πολλὰς οἰκογενείας. Τὴν θεμελίαν καλουμένη
ὁ ἰδιοκτήτης τῶν ἁλων αὐ-

6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; . . . *Ἀρχίζει τὸ*
ἰ. ἁλ. σ. καὶ τελειώνει τὸ ἰ. ἁλ. σ. καὶ ἄρκεται.

7) Εἶδη ἁλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
 λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
 ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
 διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

... Πλάκα. τριῶν. ἁλων. ἁλωνα. . . χωματάλωνα,
... τριῶν. ἁλων. καὶ πετράλωνα.

8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκάστου ἐτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
 ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
 ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου υπάρ-
 χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
 καὶ ἀχύρων). . . . *Τὰ χωματάλωνα. ἐκκαθαρίζονται. καὶ*
καὶ ἐπὶ χάρτα, ἐκκαθαρίζονται καὶ ἔτι
ἐκκαθαρίζονται. ἐπὶ χάρτι. διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων.

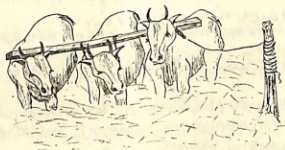
9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
 σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; . . . *Τὸ ἀλώνι. ἐκκαθα-

 ρίζεται. ὅταν. ἔλθῃ. ἡ ὥρα. τῶν ἁλων. καὶ . . .*

10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
 ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἁλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Τὰ δὲ φάτια τοποθετοῦνται κυκλικοῦς περιξ. τῆς
σταχυαίτης. μὲ τὰς ἑκαχὺς περὶ τὸν ἀλωνόστου-
λον:.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχυῶν διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀγυροποίησιν τῶν σταχυῶν διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερμένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλοὶ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νίου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἑτερον ἀκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καθ' οὗτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Τὰ ζῶα δένονται μὲ ἑκαχὺς περὶ τὸν
λαγρὸν ξυλὸν τὴν ἀλωνα. περιξ. τῆς
σταχυαίτης... Τὰ ζῶα περιφέρονται μεχρὲς
ἀχραιοῦσθαι... ἑκαχὺς.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στουλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλείς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνίου. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλείς περὶ τὸν
λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ὁ ἀλωνισμός ἀρχίζει μὲ τὴν ἀνατολὴν τοῦ
ἡλίου καὶ τελευτᾷ μὲ τὴν δύσιν, διὰ τὰ
βουκαλιὰς τὴν ἑσπέρην

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινες τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

κατὰ τὴν ἀλυσιμένην χρυσεῖα
ποιοῦται τὸ δικράνι καὶ τὸ γεταρεῖ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

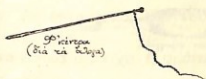
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμού ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπτους στάχους ;

Ὁ γεωργὸς βυθίζει τὸν ἀκόντιον
στάχους καὶ τοὺς ρίπτει ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἄλωνι
νισ

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα).

Ἦτο ἐν χρήσει ἡ βίτσα

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζονται καθ' ἡμέραν. *Ἡ ἐργασία τῶν ἀπλώματος λέγεται ρίζιμον τῶν δεματιῶν καὶ ἡ δούλα μία δούλα εἰς τὴν ἡμέραν.*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). *Λέγονται λαμνί.*

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τοσπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνοῦν καὶ ἀγωναῖτες), οἱ ὁποῖοι εἶχον βοδία ἢ ἄλογα καὶ ἀνελαμβάνον τὸν ἀλωνισμόν. *Ἦσαν οἱ εἰδικοί ἀλωνισταί, οἱ ὁποῖοι εἶχαν βαλμάδες.*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω, ἐν σελ. 26, εἰκόνα). *Προτὸ ἀπλεῖσιν εὐοπάνισαν ὅλας δεματίας διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκονομίας.*

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο ἢ πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; *Ὁ κόπανος κατεσκευάζετο ἐκ καὶ εἶχε μῆκος ἐκ περὶ τὴν μέτρον.*

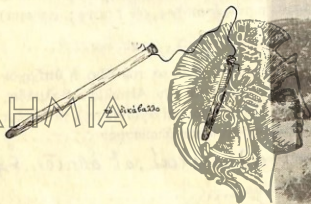
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)... *Τὸ κοπάνισμα ἐγένετο...*
εἰς τὴν αὐλὴν, διὰ τοῦ ἀπλῶματος...
εἶτον.

κοπάνος στρεφόμενος

ξύλο κομμένο διὰ τὸ κοπάνισμα
 μετὰ τοῦ ἀπλῶματος...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
 Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν ; ... *Τὸ κοπάνισμα ἐγένετο ἐπὶ τῶν*
μελῶν τῆς οἰκογενείας.

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) . *β'. σταχυες*
ἔξηλθοντο ἐπάνω ἐξ ἀποθήκης, λυομένης μετ'
ἀφρώδους τὴν ἡμέραν καὶ ἀπεβλήθη ἐν τῇ ἀποχω-
ρίσει τοῦ καρποῦ :

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Κατὰ τὸ ἀλώνισμα ἐτραγουδοῦντο τὰ ἑξῆς :
γυπὲρ ἐσπερὰ ... α). ἀλλὰ δὲ τῆς Μοιρέας.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) . *ἀρχὴς τῆς ἀλωνιστικῆς*
μηχανῆς ἐγένετο τὸ ἔτος 1930 τὴν ἐπρομηθεύθη ὁ κ. Σακελλάρης

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι σταχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο ; (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Τὸ λειῶμα διὰ τοῦ λιχνίσματος γίνεται μετ'
δικριάνι καὶ μετ' τοῦ φικάρου.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

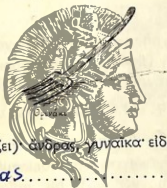
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ δειπνῶν τὸν καρπὸν, τῷ παρῶν, μὲ τὰ
ἄχνη. ἔχει ἄχνην, ἐκμηκύνει καὶ τὸ στομάχιον.
τὸν λαμνὶ οὐδὲν ἀναιμῆτον τοποθετεῖται
ἐκὸς αὐτῶν.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

τὸ ἀνέμισμα γίνεται μὲ τὸ δεικνύον ἐξ
νωτέρω ἄχνην.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει) ἄνδρας, γυναικᾶ εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Λιχνᾶ ἄνδρας.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων λέγονται
βυμβάδα καὶ μὲ αὐτὰ ταῖς τῶν ποδῶν
ζώων.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο ; πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

.. Δεύτερον ἀνέμισμα δὲν γίνεται

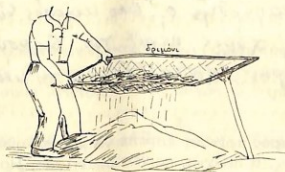
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνέμισματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Ἀφ' οὗ γινετὶ τὸ λιχνίσμα ἀποχωρίζαν τὰ σιόβια
μὲ νταρβάρες (βταχμένες ἀπὸ ἀράνες)

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Α. Ξίνα. ἔλαι. ἀπομακρύνονται. ἀπὸ τῶν ἀνίσχυρων
 μετὰ τοῦ ὀσμυροῦ ἢ μετὰ τοῦ σιμιγδαλίου. ἢ τὰ σιμιγδαλίου ἐκχυ-
 ματα.....

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
 Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυ-
 ρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται
 κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος
 (θρινάκι, φυτάρη), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνσεις καὶ ἀσπασμὸς
 τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;

Ο. καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν μετὰ
 τοῦ σιμιγδαλίου καὶ χαράσσεται ἐπὶ αὐτοῦ σταυρὸς
 εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ ἐμπηγνύεται τὸ ξύλον
 πρὸς ἀνατολὰς. Ὁ γεωργὸς τὴν (τοιαύτην) μορφήν
 μετανοεῖ, παίρνει λίτρο βάρους ἐκ τοῦ χέρι τῶν
 τοῦ βιβάει καὶ τοῦ ἀνὰ οὐρανὸν εἰς τὸ θῆκεν.

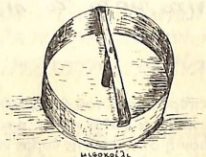
- 8) Ἀλλὰ εἴθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.)
 εἰς τὴν ἀποθήκην.

Προσὶς μεταφερθῇ ὁ καρπὸς εἰς τὴν ἀποθή-
 κην γίνεται χόρος περὶ τοῦ σωροῦ τῶν ἄνισχυ-
 ρων. νυκτομερὴς, ἐκστὰς δέκνη τὴ μέση μετὰ τῶν ἄνισχυ-
 ρων.....

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως
 εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια.
 Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχείον) ἐγένετο
 ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ
 δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Ὁ δειματοῦχος ἤχετο εἰς τὸ ἄλωνι καὶ μετὰ
μυθοιοῖρε ἐπαυρε τὸ δειματόν.....

μυθοιοῖρε

κουτέλιος

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

Εἰς τὸ ἄλωνι κατεβάλλοντο τὰ παπαδιάτικο, τὸ
ἀγροφυλακιάτικο καὶ τὸ ἀλωνιάτικο.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ· ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

Ὁ καρπὸς ἀπεθηκεύετο ἐντὸς τῆς οἰκίας εἰς
παναπέδες.....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

ΚΕΥΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΎΠΑΙΘΡΟΝ ; .. Τὸ ἄχυνον ἀπεδυνεύεται ..
ἕξ ἄχυνον ..

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου ἐγίνετο κατὰ τὸ λίχνι-
σμα ..

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχυῶν,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

ἕξ τὸ εἰκονοστάσιον ἀνερτάτω πλέγμα ἕξ
βλ. ἡμα. σταχυῶν ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..
βλ. ἡμα. σταχυῶν καὶ τῶν σταχυῶν τῶν πυρ-
ρῶν ἕξ τῶν ἐκκλησιῶν κατὰ ἐκδομὴν ὁ ἱερεὺς

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαίθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 'Ιουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ 'Ιουδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

.. Τὸ ἀνάμμα τῆς πυρᾶς γίνεται κατὰ ἕξ
.. Ἀποκριές ..

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ..

.. Τὴν Κυριακὴν τῆς πεντακάθαραι τῆς Κυριακῆς
.. καὶ τῆς ἑβδομάδος ἑσπέρas ἕξ τὴν πεντακάθαραι
.. τῶν χωρῶν ..

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.). Η φωτιά
αυτό λέγεται χοροστάκι.....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος; Τη
φωτιά ανάπτουν παιδιά και γέροντες.....

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά την πυράν.
Τὰ κλέπτουν; "Αν ναι, από ποιον μέρος; Τα παιδιά...
κλέπταν τὰ ξύλα από τες γειτονίες.....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Κατ' αρχάς γίνεται τό άγανμα τῆς φωτιᾶς
καὶ ἔπειτα ἐννομεν πρὸς αὐτὴν τὰ καύσιμα ἐλθόντες
τὶς φλόγες κατὰ τὰς βραδυνὰς ὥρας.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ᾠδικα, ᾠσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα.....

..... θ.....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Μαεμαράδες ἐτραγουδοῦσαν καὶ ἐχόρευαν...
πᾶσι τῆς πυρᾶς.....

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Κατὰ τὰς πυράς αὐτὰς καίανται τροχὸς
ἀμάξης.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

ὁχι.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῇ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ